

«Затверджую»

Завідувач кафедри політичних наук і права
 _____ /Перегуда С.В./

«_30_» червня 2023 р.

Розробник силябусу
 _____ /Стеценко С. В./

СИЛАБУС

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНИХ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ

1) Шифр за освітньою компонентною: ОКФ2
2) Навчальний рік: 2023/2024
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
6) Спеціальність: 052 «Політологія» ОП «Політичний менеджмент»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: I-II
9) Контактні дані викладача: К.іст.н., доц. Стеценко С.В. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Контакти: (050) 413-86-67; stecenko.sv@knuba.edu.ua
10) Мова навчання: українська
11) Пререквізити: на базі загальної середньої освіти
12) Мета курсу: формування системи наукових знань з історії виникнення, розвитку та становлення зарубіжних політичних вчень в їх логіко-понятійному виразі. Набуття студентами навичок наукового аналізу суспільно-політичних реалій, що сприяють релевантності інтелектуально-моральної рефлексії студентів.

13) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	Обговорення під час занять, контрольна робота, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК07 СК01 СК02 СК03 СК06 СК09
2.	ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 ЗК07 СК02
3.	ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 ЗК03 ЗК04 СК01 СК02 СК03 СК04 СК06 СК09

14) Структура курсу

Форма навчання	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
Денна I сем.	24	30		1	36	Залік
Денна II сем.	26	34		1	45	Іспит
Заочна I сем.	6	18		1	66	Залік
Заочна II сем.	8	20		1	77	Іспит
Сума годин:						195
Загальна кількість кредитів ECTS						6,5
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:						Денна 114 (3,8) Заочна 52 (1,7)

15) Зміст курсу

Тематика лекцій та практичних занять

I СЕМЕСТР

Змістовий модуль 1. Предмет, об'єкт, методологія дисципліни. Політична думка Стародавнього світу, Греції та Риму.

ЛЕКЦІЯ 1. Теоретико-методологічні засади «Історії зарубіжних політичних вчень».

План семінарського заняття:

1. Предмет «Історії зарубіжних політичних вчень».
2. Методологічні засади «Історії зарубіжних політичних вчень».
3. Основи наукової періодизації «Історії зарубіжних політичних вчень».

ЛЕКЦІЯ 2. Політична думка Стародавнього світу.

План семінарського заняття:

1. Політичні ідеї Стародавнього Єгипту та Месопотамії.

2. Особливості політичних ідей Стародавньої Індії.
3. Політичні вчення Стародавнього Китаю.

ЛЕКЦІЯ 3. Політична думка Стародавньої Греції: політичне вчення Платона.

План семінарського заняття:

1. Логіко-понятійне обґрунтування політики мислителями античності.
2. Політичне вчення Платона:
  - 2.1. Платон про виникнення держави, її сутності та влади.
  - 2.2. Еволюція форм державного правління та шляхи переходу до ідеальної держави.
  - 2.3. Платон про власність, соціальну структуру, політичний устрій в ідеальній державі.
  - 2.4. Політика як знання і мистецтво.

ЛЕКЦІЯ 4. Політична думка Стародавньої Греції: політичне вчення Аристотеля.

План семінарського заняття:

1. Аристотель про методологію побудови політичної теорії.
2. Політична сутність людини.
3. Аристотель про досконалий державний устрій.
4. Аристотель про виховання людини.

ЛЕКЦІЯ 5. Політичні вчення Стародавнього Риму.

План семінарського заняття:

1. Сутність політичного життя римського суспільства.
2. Політичне вчення Цицерона.
3. Політичні ідеї римських стоїків. Політичне вчення Сенеки.
4. Сутність політичних поглядів римських юристів.

ЛЕКЦІЯ 6. Політичні вчення доби Середньовіччя.

План семінарського заняття 6.1.:

1. Історичні, економічні та суспільно-політичні умови виникнення християнства.
2. Політичні погляди Аврелія Августина.
3. Фома Аквінський та його політична доктрина.
4. Політична концепція Марсилія Падуанського.

План семінарського заняття 6.2.:

Модульний контроль. Тести.

Змістовий модуль 2. Історія політичної думки періоду Відродження та початку Нового часу.

ЛЕКЦІЯ 7. Політичні вчення доби Відродження та Реформації.

План семінарського заняття:

1. Політичне вчення Нікколо Макіавеллі.
2. Вчення Жана Бодена про державу.
3. Соціально-політичний зміст реформаторства М. Лютера, Т. Мюнцера, Ж. Кальвіна.
4. Томас Мор і Томазо Кампанелла – класичні представники утопічного соціалізму.

ЛЕКЦІЯ 8. Політичні вчення Західної Європи на початку Нового часу. Політична думка революції XVII ст. в Голландії.

План семінарського заняття 8.1.:

1. Вчення Гуго Гроція про державу і право.
2. Політичне вчення Бенедикта Спінози.

План семінарського заняття 8.2.:

Захист, презентація індивідуальних завдань.

ЛЕКЦІЯ 9. Політичні вчення Західної Європи на початку Нового часу. Політична думка революції XVII ст. в Англії.

План семінарського заняття 9.1.:

1. Політичне вчення Томаса Гоббса.
2. Лібералізм Джона Локка.
3. Політична концепція Девіда Юма.

План семінарського заняття 9.2.:

Модульний контроль. Тести.

Змістовий модуль 3. Особливості політичної думки Просвітницької доби Франції, США, Англії.

ЛЕКЦІЯ 10. Просвітництво як культурно-ідеологічний та суспільно-політичний рух.

План семінарського заняття:

1. Просвітництво як суспільно-політичний феномен. Соціалізація науки
2. Соціально-політичний утопізм.
3. Романтичний напрямок.
4. Французька політична думка доби Просвітництва.
5. Політичне вчення Шарля-Луї Монтеск'є.
6. Концепція «суспільного договору» Жан-Жака Руссо.

ЛЕКЦІЯ 11. Північноамериканська політична думка Просвітницької доби.

План семінарського заняття:

1. Ідеї демократичного устрою держави та народного суверенітету у вченнях Б. Франкліна, Т. Пейна і Т. Джефферсона.
2. Політичні концепції централістів-федералістів Дж. Адамса, А. Гамільтона і Дж. Медісона.

ЛЕКЦІЯ 12. Політико-просвітницька думка Англії.

План семінарського заняття:

1. Економічні засади політичної філософії Адама Сміта.
2. Вікторіанський лібералізм Джона-Стюарта Мілля.

II СЕМЕСТР

Змістовий модуль 4. Політико-правова думка Західної Європи (від доби Великої французької революції до кінця XIX століття).

ЛЕКЦІЯ 13. Політичні вчення доби Великої французької революції.

План семінарського заняття:

1. Загальна характеристика передумов та сутності Великої французької революції.
2. Едмунд Берк – основоположник класичного консерватизму.
3. Критика революції у політичній концепції Ж. де Местра.
4. Політичне вчення Б. Констана.
5. Політичне вчення Ж.-М. Кондорсе.

ЛЕКЦІЯ 14. Німецька класична політична філософія.

План семінарського заняття:

1. Особливості становлення політичної думки в Німеччині.
2. І. Кант про право, мораль та політику.
3. Держава і громадянське суспільство у вченні Г.-В.-Ф. Гегеля.

ЛЕКЦІЯ 15. Соціально-політичні утопії XIX століття. Марксизм як новий тип соціального мислення.

План семінарського заняття 15.1.:

1. Політичне вчення К.-А. де Сен-Сімона.
2. Суспільно-політичний прагматизм Ф.-М.-Ш. Фур'є.
3. Практичний комунізм Р. Оуена. Робітничий комунізм Л.-О. Бланкі та В. Вейтлінга.

План семінарського заняття 15.2.:

1. Сутність марксизму як нового типу соціально-політичних вчень.
2. Марксистська концепція держави і влади.
3. «Демократичний соціалізм» Е. Берштейна.
4. Концепція суспільного прогресу Карла Каутського.

ЛЕКЦІЯ 16. Соціально-політична думка Західної Європи кінця XIX ст.–поч. XXст.

План семінарського заняття:

1. Теорія політики М. Вебера.
2. Теорія демократії А. де Токвіля.
3. Теорії еліт і політичного класу В. Парето і Р. Моски.
4. Політичний раціовіталізм Х. Ортеги-і-Гасето.

ЛЕКЦІЯ 17. Теорії інституціоналізму. «Реалістичні» тенденції в політичній науці.

План семінарського заняття 19.1.:

1. М. Оріу як засновник теорії інституціоналізму.
2. К. Шмідт про сутність, поняття і категорії «політичне».
3. Й. Шумпетер як теоретик політичної методології.
4. Теорія пізнання соціально-політичних процесів К. Мангейма.

План семінарського заняття 19.2.:

Захист, презентація індивідуальних завдань.

Змістовий модуль 5. Політико-правові парадигми та концепти (напрямки) (XX – поч. XXI ст.)

ЛЕКЦІЯ 18. Біхевіоралістичні теорії політики.

План семінарського заняття:

1. Чиказька школа політологічних досліджень. Біхевіоралізм про політичний процес як процес реалізації людської волі.
2. Основні параметри нової політичної науки за Ч. Мерріамом.
3. Біхевіористські засади теорії політики Г. Лассуелла.
4. Наукова методологія і теорія емпіричних досліджень А. Бентлі.

ЛЕКЦІЯ 19. Нормативні теорії влади і демократії.

План семінарського заняття:

1. Концептуальні засади нормативних політичних теорій.
2. Р. Даль як засновник концепції поліархічної демократії.
3. Демократія як селективна поліархія в концепції Д. Сарторі.
4. Основи політичної науки М. Дюверже.

ЛЕКЦІЯ 20. Теорія системного та структурно-функціонального аналізу політики.

План семінарського заняття 20.1:

1. Т. Парсонс як засновник школи структурного функціоналізму.
2. Г. Алмонд та Д. Істон як засновники системного аналізу політики.

План семінарського заняття 20.2:

1. Структуралізм у політичній теорії К. Леві-Строса.
4. Постструктуралізм М. Фуко.

ЛЕКЦІЯ 21. Компаративний і комунікативний аналіз політики.

План семінарського заняття:

1. Обґрунтування тоталітаризму Х. Арндт.
2. Загальна характеристика комунікативної політології Ю. Хабермаса.
3. Загальна характеристика компаративної політології Д. Аптера.

ЛЕКЦІЯ 22. Теорії модернізації.

План семінарського заняття:

1. Сутність теорії справедливості Дж. Роулза.
2. Сутність теорії політичної модернізації і розвитку С. Хантінгтона.
3. Критичний раціоналізм К. Поппера.

ЛЕКЦІЯ 23. Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку.

План семінарського заняття 23.1:

1. Сутність технократичних теорій Т. Веблена та Дж. Гелбрайта.
2. Теорія індустріального та постіндустріального суспільства Д. Белла.
3. Постіндустріальна прогностика Е. Тофлера.

План семінарського заняття 23.2:

4. Концепції інформаційного суспільства Й. Масуди і М. Кастельса.
5. Політична теорія Р. Арона.

ЛЕКЦІЯ 24-25. Теорія розвитку світової політики.

План семінарського заняття 24-25.1.:

1. С. Хантінгтон про цивілізаційний розвиток.
2. Порівняльна геополітика С. Роккана.

3. Теорія політичного розвитку З. Бжезінського.

План семінарського заняття 24-25.2.:

Комплексний модульний контроль. Контрольна робота.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Перший семестр

1. Місце і роль «Історії зарубіжних політичних вчень» у системі соціально-гуманітарного знання.
2. Про підтримку та зміцнення влади (трактат «Артхашастра»).
3. Соціально-політичні ідеї у вченні Конфуція.
4. Політичне вчення школи легістів.
5. Платон про політику як знання і мистецтво.
6. Аристотель про політичну суть людини-громадянина.
7. Цицерон про громадянина як суб'єкта права та держави.
8. Політична концепція Сенеки.
9. Етико-політичні погляди стоїків.
10. Політична доктрина Фоми Аквінського.
11. Політична концепція Марсилія Падуанського.
12. Політичне вчення Нікколо Макіавеллі.
13. Вчення Жана Бодена про державу.
14. Соціально-політичний зміст Реформації.
15. Політична філософія Томаса Мора і Томмазо Кампанелли.
16. Порівняльна характеристика політичних ідей Бенедикта Спінози і Гуго Гроція.
17. Томас Гоббс про співвідношення суспільства та держави.
18. Ліберально-філософська теорія Джона Локка.
19. Політичні і правові ідеали Вольтера.
20. Політичне вчення Шарля-Луї Мотеск'є.
21. Політичне вчення Жан Жака Руссо.
22. Політичне вчення Мореллі.
23. Політичне вчення Джамбатіста Віко
24. Томас Пейн про державу.
25. Політичні ідеї Томаса Джефферсона.
26. Політичне вчення Джеймса Медісона.
27. Політико-правове А. Гамільтона

Другий семестр

28. Едмунд Берк – основоположник класичного консерватизму.
29. Політичне вчення Б. Констана.
30. Вчення Ж. А. де Кондорсе про природні права людини та політичні свободи громадян.
31. Вплив Алексіса де Токвіля на розвиток теорії демократії.
32. Макс Вебер – засновник сучасної політичної науки.
33. Загальні особливості розвитку політичної думки в Західній Європі на рубежі XIX-XX ст.
34. Роберт Міхельс – засновник сучасної партології.
35. Лев Троцький як політичний теоретик і практик.
36. Політична теорія Карла Шмітта.
37. Теорія інституціоналізму М. Оріу.
38. Теорія елітарної демократії Йозефа Шумпетера.
39. Політична ідеологія і утопія в теорії Карла Мангейма.
40. Чиказька школа як перший науковий центр політологічних досліджень.
41. Біхевіоризм як нова парадигма політичної науки.
42. Наукова теорія і теорія емпіричних досліджень А. Бентлі.
43. Роберт Даль як засновник теорії плюралістичної демократії.
44. Особливості флорентійської школи політичної науки.
45. Теорія демократії де Сарторі.
46. Політична теорія Р. Арона.
47. Основи політика М. Дюверже.
48. Талкотт Парсонс як засновник школи структурного функціоналізму.
49. Г. Алмонд, Д. Істон – засновники системного аналізу політики.
50. Політична комунікація як об'єкт дослідження Юргена Хабермаса.

51. Ханна Арендт про тоталітаризм.
52. Компаративістська політична наука (за Д. Аптером).
53. Теорія справедливості Дж. Роулза.
54. Теорія модернізації і розвитку Самюеля Хантінгтона.
55. Критичний раціоналізм К. Поппера.
56. Технократичні теорії Т. Веблена і Дж. Гелбрайта.
57. Теорія індустріального та постіндустріального суспільства Д. Белла.
58. Концепція інформаційного суспільства Й. Масуди і М.Кастельса.
59. Цивілізаційний розвиток (за С. Хантінгтоном).
60. С. Роккан про геополітику.
61. Концепція Збігнева Бжезінського про світову першість.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Іспит: питання модульного та підсумкового контролю:

1. Предметне поле «Історії зарубіжних політичних вчень».
2. Методи та функції «Історії зарубіжних політичних вчень».
3. Наукова періодизація історії зарубіжних політичних вчень.
4. Пам'ятки політичної думки Стародавньої Індії.
5. Політичні ідеї у вченні Конфуція.
6. Платон про ідеальну державу.
7. Аристотель про «людину як політичну істоту».
8. Цицерон про взаємозв'язок держави і права.
9. Політична доктрина Фоми Аквінського.
10. Політична концепція Марсилія Падуанського.
11. Н. Макіавелі про політику як мистецтво і науку.
12. Концепція державного суверенітету Ж.Бодена.
13. Вчення Г. Гроція про державу і право.
14. Політичне вчення Б. Спінози.
15. Політичне вчення Т. Гоббса.
16. Ліберально-філософська теорія Дж. Локка.
17. Політико-правова теорія Ш.-Л. Монтеск'є.
18. Концепція народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо.
19. Вплив Великої Французької революції на розвиток світової політичної думки.
20. Е. Берк – основоположник класичного консерватизму.
21. Політичне вчення Ж.-М. Кондорсе.
22. А. де Токвіль про демократичну революцію і демократичний процес.
23. Теорія федералізму А. Гамільтона.
24. Політичне вчення І. Канта про право і державу.
25. Політико-правове вчення Г. В. Ф. Гегеля.
26. Політичне вчення К. Маркса і Ф. Енгельса.
27. Теорія політики М. Вебера.
28. Теорія еліт і політичного класу В. Парето і Г. Моски.
29. Теорія інституціоналізму М. Оріу.
30. Теорія «політичного» у К. Шмітта.

31. Біхевіоралістична концепція предмету політичної науки Г. Лассуела.
32. Поліархічна теорія демократії Р. Даля.
33. Структурний аналіз політики Т. Парсонса.
34. Системний функціоналізм в політичній теорії Г. Алмонда.
35. Принципи і методи системного аналізу політичних систем Д. Істона.
36. Теорія політичної комунікації Ю. Габермаса.
37. Компаративний аналіз політики Д. Аптера.
38. Теорія справедливості Дж. Роулза.
39. Теорія політичної модернізації розвитку С. Гантингтона.
40. Технократична теорія Дж. Гелбрейта.
41. Д. Белл про індустріальне суспільство.
42. Концепції інформаційного суспільства Й. Масуди і М. Кастельса.
43. Концепція світової першості З. Бжезінського.
44. Геополітична компаративістика С. Роккана.

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Предметне поле «Історії зарубіжних політичних вчень».
2. Методи та функції «Історії зарубіжних політичних вчень».
3. Наукова періодизація історії зарубіжних політичних вчень.
4. Пам'ятки політичної думки Стародавньої Індії.
5. Політичні ідеї у вченні Конфуція.
6. Платон про ідеальну державу.
7. Аристотель про «людину як політичну істоту».
8. Цицерон про взаємозв'язок держави і права.
9. Політична доктрина Фоми Аквінського.
10. Політична концепція Марсилія Падуанського.
11. Н. Макіавелі про політику як мистецтво і науку.
12. Концепція державного суверенітету Ж.Бодена.
13. Вчення Г. Гроція про державу і право.
14. Політичне вчення Б. Спінози.
15. Політичне вчення Т. Гоббса.
16. Ліберально-філософська теорія Дж. Локка.
17. Політико-правова теорія Ш.-Л. Монтеск'є.
18. Концепція народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо.
19. Вплив Великої Французької революції на розвиток світової політичної думки.
20. Е. Берк – основоположник класичного консерватизму.
21. Політичне вчення Ж.-М. Кондорсе.
22. А. де Токвіль про демократичну революцію і демократичний процес.
23. Теорія федералізму А. Гамільтона.
24. Політичне вчення І. Канта про право і державу.
25. Політико-правове вчення Г. В. Ф. Гегеля.
26. Політичне вчення К. Маркса і Ф. Енгельса.
27. Теорія політики М. Вебера.
28. Теорія еліт і політичного класу В. Парето і Г. Моски.
29. Теорія інституціоналізму М. Оріу.
30. Теорія «політичного» у К. Шмітта.
31. Біхевіоралістична концепція предмету політичної науки Г. Лассуела.
32. Поліархічна теорія демократії Р. Даля.
33. Структурний аналіз політики Т. Парсонса.
34. Системний функціоналізм в політичній теорії Г. Алмонда.
35. Принципи і методи системного аналізу політичних систем Д. Істона.
36. Теорія політичної комунікації Ю. Габермаса.
37. Компаративний аналіз політики Д. Аптера.
38. Теорія справедливості Дж. Роулза.
39. Теорія політичної модернізації розвитку С. Гантингтона.
40. Технократична теорія Дж. Гелбрейта.
41. Д. Белл про індустріальне суспільство.
42. Концепції інформаційного суспільства Й. Масуди і М. Кастельса.
43. Концепція світової першості З. Бжезінського.

16) Основна література

Підручники

Історія політичної думки: підручник у 2-х т. За заг. ред. Н. М. Хоми. 2-е вид., перероб. і доп. Львів: Новий Світ – 2000, 2017.

Навчальні посібники

Кирилюк Ф.М., Батрименко О.В., Мельник В.М. Історія зарубіжних політичних вчень (презентаційний навчально-методичний посібник). Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 208 с.

Гончарук-Чолач Т.В., Томахів В.Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 228 с.

Любохинець Л.С., Шавкун В.М., Бабич Л.М. Історія політичних та економічних вчень: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019.

Методичні праці

Історія зарубіжних політичних вчень: Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад. С.В. Стеценко. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2022. 36 с.

17) Додаткові джерела

Монографії, хрестоматії, наукові доповіді, наукові статті, хрестоматії

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Вузкий коридор. Держави, суспільства і доля свободи. Пер. з англ. Геннадій Шпак. Київ: Наш Формат, 2020. 520 с. : іл.

2. Батлер-Боудон Т. 50 видатних творів. Політика. Пер. з англ. Романа Ключка. Київ: Видавнича група КМ-Букс, 2019. 480 с.

3. Демократія крізь віки та континенти: погляд здалеку. За ред. Б. Айзехена та С. Стоквелла; пер. з англ. Р. Машкової, О. Хоменко; вступ. слово А. Єрмолаєва. Харків: Фоліо, 2017.

4. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера. За ред. Є. Причепи. К., 2002.

5. Консерватизм. Антологія. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий К.: Смолоскип, 2000.

6. Лібералізм : Антологія. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. К. : Смолоскип, 2002. 1126 с.

7. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу (від давнини до сучасності). Видання друге, виправлене і доповнене. К.: Темпора, 2021. 384 с. з іл.

8. Мак'явеллі Н. Державець. Харків. Фоліо. 2019. 121 с.

9. Манан П. Природний закон і права людини. Пер. з фр. Валентина Омеляничка. Київ: Стилос, 2019. 160 с.

10. Націоналізм. Антологія. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. Київ: Смолоскип, 2000.

11. Себайн Дж.Г., Торсон Томас Л. Історія політичної думки. К.: Основа, 1997.

12. Скрутон Р. Консерватизм. Запрошення до великої традиції. Пер. з англ. Катерина Диса. Київ: Наш Формат, 2022. 176 с.

13. Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. Авт.-упоряд. В. П. Андрущенко (кер.) та ін. К.: Знання України, 2003.

14. Харари Ю. Н. Sapiens: людина розумна. Київ: Наш Формат, 2016. 544 с.

15. Хрестоматія з історії політичних вчень: посібник. Уклад. О. Уривалкін. Київ: КНТ, 2020. 456 с.

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук і права. Дисципліна «Історія зарубіжних політичних вчень». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2610>. (дата звернення: 01.05.2023).

Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/> (дата звернення: 01.05.2023).

Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 01.05.2023).

Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/> (дата звернення: 01.05.2023).

Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/> (дата звернення: 01.05.2023).

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання			Індивідуальне завдання	Залік	Сума балів
Семестр I					
Змістові модулі					
1	2	3			
20	25	25	30		100
Семестр II			Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Змістові модулі					
4	5				
25	25		30	20	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.
2. Іспит може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.
3. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія.
4. Студент, який має менше 8 балів по двох модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
6. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2610>